

7.

การย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาของนักศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง

นางลัดดา สุวรรณเพิ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 732 - 1

010366

117158369

MIGRATION FOR EDUCATION OF TEACHERS
COLLEGES STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Ladda Suwanapern

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาของนักศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง

ชื่อนิสิต   นางลัดดา สุวรรณเพิ่ม

ภาควิชา   สารัตถศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ชนิตา รักษาพลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ อภรณ์ ชาติบุรุษ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ประภาศรี สีหอำไพ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.ชนิตา รักษาพลเมือง)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การย้ายถิ่น เพื่อการศึกษาของนักศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง
ชื่อนิสิต   นางลัดดา สุวรรณเพิ่ม
อาจารย์ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง
ภาควิชา   สारตศึกษา
ปีการศึกษา   2526

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สถานภาพของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา (2) ศึกษาสาเหตุ และปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา (3) เปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในแต่ละภาค (4) ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำนวน 418 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา 14 ตัวแปร ตอนที่ 2 สาเหตุและปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา 11 ตัวแปร ตอนที่ 3 ความคาดหวังของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษา 8 ตัวแปร ส่วนการสัมภาษณ์ใช้คำถามจากแบบสอบถามในแต่ละตอน เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าร้อยละ และไคสแควร์ (Chi - square)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวงเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 22 ปี อยู่ในครอบครัวชนากลาง ซึ่งมีบุตร 4 - 6 คน และเป็นบุตรคนแรกของครอบครัว ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษามาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบิดามารดาเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง โดยนักศึกษาได้รับเงินมากกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพัก การศึกษาเดิมจบระดับ ม.ศ.5 เป็นส่วนมาก
2. สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาต้องย้ายถิ่น คือ ชอบที่จะศึกษาวิชาที่ครู และเชื่อว่าวิทยาลัยครูที่ตนย้ายเข้ามาเรียนมีคุณภาพมากกว่าวิทยาลัยครูในภูมิลำเนาเดิม ส่วนใหญ่เข้าศึกษาโดยการสอบแข่งขัน ให้เหตุผลการเลือกสาขาวิชาเอกว่า พิจารณาจากลักษณะความยากง่ายของรายวิชานั้น ๆ
3. เมื่อย้ายถิ่นเข้ามาศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อศึกษามีปัญหาเรื่องที่พักอาศัยมากที่สุด จึงต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่พักอาศัยเป็นอันดับแรก จากวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง สำหรับอีกปัญหาหนึ่ง ได้แก่ ปัญหาการใช้จ่าย นักศึกษาได้แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง คือ ประหยัดในสิ่งที่ไม่จำเป็น และปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในแต่ละภาค มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
4. ความคาดหวังของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษามี 2 กลุ่ม ๆ หนึ่งมีโครงการจะศึกษาต่อ อีกกลุ่มหนึ่งมีโครงการกลับไปทำงานที่ภูมิลำเนาเดิมของตน เพราะเหตุผลบรรยากาศในชนบทนอนอยู่ ชีวิตไม่ตึงเครียด กรุงเทพฯ ค่าครองชีพสูง และเห็นว่าการศึกษาต่อต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งขณะที่ทำงานจะเพิ่มพูนความรู้ด้วยการเข้าอบรมโครงการครูประจำการ ส่วนนักศึกษาที่มีโครงการศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษา ได้ให้เหตุผลในการศึกษาต่อว่า เพราะต้องการปริญญาบัตร และพอใจในสาขาวิชาเอก

Thesis Title Migration For Education Of Teachers Colleges
Students In Bangkok Metropolis

Name Mrs. Ladda Suwanapern

Thesis Advisor Assistant Professor Chanita Ruksopllmuang, Ph.D.

Department Foundations of Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

The students who migrated to study in the Teachers Colleges in Bangkok Metropolis were studied in this research. The purposes were (1) to study their personal status (2) to investigate causes and problems of their migration (3) to compare problems of the migrated students from different regions and (4) to investigate their future plans and expectations after graduation.

The sample of this research were 418 migrated teachers colleges' students who were enrolled in the 2nd year of the higher certificate level in the academic year 1982 in Bangkok Metropolis Teachers Colleges.

Questionnaire and interview were used to collect the data concerning the students' personal status, causes and problems of their migration, and their future plans and expectations after graduation.

The data were then analyzed by means of percentage and chi - square.

The main findings of the study were the following .

1. Most of the migrated students were girls of 20 - 22 years old who came from middle -class families which had 4 to 6 children. Most of them were the eldest in the families. They migrated from the North - Eastern part of Thailand. Their parents paid all the fee and stipend. They got more than 1,000 bath/month and now lived in dormitories. Their former education level were M.S. 5.

2. The main causes of migration were the preference to study teacher education and the belief that the Teacher Colleges in Bangkok Metropolis were more efficient than those in their hometowns. Most of them took the entrance examination for each of the teachers colleges. Their reason for choosing particular major subject was considered on the difficulty of subject.

3. When migrated into Bangkok Metropolis, the students encountered the problem of lodging and expenditure, therefore they needed the Bangkok Metropolis Colleges to assist them in finding places to live. As for the problems of expenditure, the students solved by cutting the unnecessary expenses. When compared the problems among the students from different regions, it was found that their problems were significantly differences at the .05 level.

4. About the future plans and expectations after graduation, the students were divided into 2 groups; those who planned to work and those who planned to study. The migrated students who planned to work would go back to work in their hometowns because they thought life was easier in the country. Moreover, they thought that cost of

living in Bangkok was high and it would cost too much to further their studies while they would gain more money from working. However, they planned to attend seminars held for in-service teachers. Those who planned to further studies informed that they needed the diplomas and were satisfied with their major subjects.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษพลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ซึ่งได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน เป็นอย่างดีเสมอมา และ ดร.รัตนา ศิริพานิช ดร.ปรีชา วิทโค อาจารย์นิพนธ์ นุตพงษ์ อาจารย์รุ่งรัตน์ เหลืองนันทเพท ที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามและเสนอแนะแนวทางการศึกษาการวิจัย เกี่ยวกับการย้ายถิ่นเพื่อ การศึกษา ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์นิภา เมธธาวิชัย

การสำรวจจำนวนนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก รองอธิการฝ่ายวิชาการ รวมทั้งแผนกทะเบียนและวัดผล การศึกษา ของวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวงทั้ง 6 แห่ง สำหรับการพิมพ์ก่อนที่จะเป็นรูปเล่มอย่าง สมบูรณ์นั้น ได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก อาจารย์เก็จวลี นภารักษ์วงศ์ อาจารย์ สุนิสา วิลัยรักษ์ อาจารย์ปรีชา กิจเกษมเจริญ อาจารย์ประสิทธิ์ สง่าเนตร ตลอดจน อาจารย์ทุกท่านในภาควิชาภาษาไทยที่ได้ให้กำลังใจ

ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุก ๆ ท่านที่กล่าวนามข้างต้นไว้ ณ
โอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร ลัดดา สุวรรณเพิ่ม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	10
วิธีดำเนินการวิจัย	11
คำจำกัดความ	12
ขอตกลงเบื้องต้น	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการย้ายถิ่นและการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	15
ประเภทของการย้ายถิ่นและทฤษฎีการย้ายถิ่น	18
แนวทางในการศึกษาเรื่องการย้ายถิ่น	21
งานวิจัยที่เกี่ยวกับการย้ายถิ่น และการย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	23
แนวโน้มของการย้ายถิ่นในอนาคต	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	86
สรุปผลทวิวิจัย	87
อภิปรายผลการวิจัย	96
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัย	107
บรรณานุกรม	108
ภาคผนวก ก	118
ภาคผนวก ข	128
ภาคผนวก ค	129
ประวัติผู้เขียน	134

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนักศึกษาทั้งหมด นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ระดับ ป.ศ.สูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2525 จำแนกตามวิทยาลัยครู	34
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืน	39
3. สถานภาพของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	42
4. สาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพครูของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	49
5. เหตุผลในการเลือกวิทยาลัยครูแห่งนี้ของนักศึกษาที่ย้ายถิ่น เพื่อการศึกษา	50
6. วิธีเข้ารับการศึกษในวิทยาลัยครูของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ...	51
7. เหตุผลในการเลือกวิชาเอกของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	52
8. สภาพปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	54
9. การใช้จ่ายของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	55
10. ผลการเรียนของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	55
11. ผลการเรียนของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จำแนกตามกลุ่มวิชา ...	56
12. วิธีแก้ปัญหของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา เมื่อมีปัญหการใช้จ่าย ..	58
13. บุคคลแรกที่นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ปรึกษาเมื่อมี ปัญหาทางการเรียน	59
14. เปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาจากภาคต่าง ๆ ...	61
15. เปรียบเทียบปัญหาการใช้จ่ายของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ในแต่ละภาค	64
16. ปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาที่ต้องการให้วิทยาลัยครู ช่วยเหลือเป็นอันดับแรก	66
17. เปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาจากแต่ละภาคที่ต้องการให้วิทยาลัยครู ช่วยเหลือเป็นอันดับแรก เมื่อย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	67

ตารางที่

หน้า

18	เปรียบเทียบบุคคลซึ่งนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในแต่ละภาค ปรึกษา เมื่อมีปัญหาการเรียน	70
19	ความต้องการการช่วยเหลือของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยครู	73
20	โครงการภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของนักศึกษา ที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	76
21	เปรียบเทียบโครงการภายหลังสำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง ของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	77
22	ความสำคัญในการศึกษาต่อของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	78
23	เหตุผลของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา และมีโครงการจะศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง	79
24	เปรียบเทียบเหตุผลสำหรับการศึกษาต่อของนักศึกษาที่ย้ายถิ่น เพื่อการศึกษา	80
25	ความสามารถของบิดามารดาที่จะอุปการะทางการเงิน เมื่อนักศึกษา ที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาต้องการศึกษาต่อ	81
26	เหตุผลของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา ไม่ศึกษาต่อ เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง	82
27	นักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาไม่ต้องการทำงานในกรุงเทพฯ เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ.สูง จำแนกตามเหตุผล	83
28	วิธีเพิ่มพูนความรู้เมื่อสำเร็จการศึกษา ระดับ ป.กศ.สูง แล้วทำงาน ของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษา	84
29	สรุปสำคัที่ปัญหาของนักศึกษาที่ย้ายถิ่นเพื่อการศึกษาในแต่ละภาค	91
30	สรุปสำคัที่ความต้องการการช่วยเหลือของนักศึกษาที่ย้ายถิ่น เพื่อการศึกษา จำแนกตามวิทยาลัยครู	94